

(Pouze pro účely kurzu!!!)

PATOČKA, Jan. *Sebrané spisy. Svazek 1. Péče o duši I. Stati z let 1929-1952. Nevydané texty z padesátých let.* Praha: Oikúmené, 1996, s. 200:

„Blížkost a vzdálenost však nejsou původně určené ryze metrická. Jsou to určené životní, určené vztahu k věcem. Tento vztah je, jako všechny původní vztahy, významový, je tedy v našem porozumění. Porozumění samo však opět není zavěšeno na naší libovůli, není hrou, kterou bychom se mohli sami donekonečna vázat a rozvazovat. Porozumění tkví v tom, jak nám je, v náladě. Nálada otvírá a zavírá určité možnosti chování a jednání; v náladě „je nám“ či „není nám“ do žertu, práce, zábavy a z této polohy, do níž jsme vždy postaveni, či jak lze ostřejším slovem říci, uvržení, pak vychází naše, abychom tak řekli, reakce na polohu, totiž porozumění vlastním možnostem. Porozumění není ovšem nějaké pohlížení, zevlování na možnosti; možnosti se ukazují již v aktivním počínání, možnosti jsou vždy v „rozvrhu“, který není před námi, nýbrž kterým sami jsme. Tak se nyní ukazuje, že bytí „světa“, který původně dává všem věcem jejich význam, není nějaké „datum“, nýbrž rozvrh, a to vržený rozvrh vlastních životních možností. Nálada i rozladění i fádnost každého dne nám ukazují, „jak jest“, ukazují nám, co tu je v celku k dispozici; a na toto ukázání reagujeme svým porozuměním, které se buď oddá tomu, co se tak kolem nás nabízí a ukazuje, co tento okruh odhalených skutečností přináší - oddá se příležitostí nebo se soustředí na ústřední otázku „k čemu“, „proč“. Toto „proč“, toto „kvůli čemu“ však nejsou „věci“, „příležitosti“, nýbrž to pochází z života sama, to je život sám.“